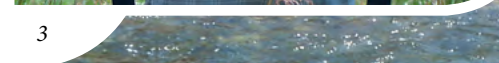

W OBIEKTYWIE

1–4 | Pracownicy Zakładu Biologii Wód im. K. Starmacha: 1 – dr inż. Adam Flis na Zbiorniku Dobczyckim (fot. Joanna Kosiba); 2 – dr inż. Edward Walusiak w terenie (fot. Aleksander Woźniak); 3 – dr hab. Antoni Amirowicz obserwujący ryby w Białce (2012; fot. Joanna Perzanowska); 4 – dr hab. Elżbieta Wilk-Woźniak, prof. IOP PAN, fot. Edward Walusiak

Instytut tworzy i współtworzy bazy danych, dotyczące istotnych zagadnień z zakresu ochrony przyrody. Część baz danych opiera się o tzw. naukę obywatelską, w której niezwykle ważne jest zaangażowanie osób, niezajmujących się przyrodą zawodowo. Każdy może pomóc w tworzeniu takiej bazy i z niej korzystać. Zachęcamy do zgłaszania obserwacji do naszych baz danych

Atlas ssaków Polski – <https://www.iop.krakow.pl/ssaki>

Atlas płazów i gadów Polski – <https://www.iop.krakow.pl/plazygady>

Gatunki obce w Polsce – <https://www.iop.krakow.pl/ias>

Kotewka orzech wodny – https://www.iop.krakow.pl/kotewka?fbclid=IwAROVii-ZGmiCv725JcmuviXnGtAYHJKYt7_36uOq-KT_-KEwcs1CUnSfBq

stytucji. Rozwinięciem tego projektu były zbliżone badania dotyczące innego zagrożonego gatunku motyla – niepyłaka mne-mozyny, opublikowane w 2013 roku (tom 61 SN).

Z pozytywnym odbiorem w środowisku polskich ornitologów spotkała się opublikowana w 2010 roku praca dotycząca biologii rokitniczki – gatunku objętego w naszym kraju ochroną ścisłą (tom 56 SN).

Z dużym zainteresowaniem w środowisku geografów, geologów i geomorfologów spotkała się praca analizująca zapis zmian paleośrodowiska późnego glacjału i holocenu w osadach pobranych z ponad 30 górskich torfowisk powstałych w zagłębieniach osuwisk Beskidu Makowskiego i Beskidu Wyspowego. Prezentująca wyniki badań praca wydana została w języku angielskim w roku 2006 jako **76 tom „Folia Quaternaria”**, wydawnictwa Komisji Paleogeografii Czwartorzędu Polskiej Akademii Umiejętności. Materiały pochodzące z odwiertów pozwoliły na precyzyjne określenie czasu powstania torfowisk za pomocą datowań radiowęglowych (izotopem węgla ¹⁴C) oraz potwierdzenie badaniami palinologicznymi zmian klimatu w ostatnich kilkunastu tysiącach lat. Nie sposób pominąć fascynującego szczegółu przeprowadzonych badań. Otóż z materiału wydobytego w jednym z odwiertów znaleziony został niewielki, wygładzony fragment drewna ci-sowego. Ekspersi z krakowskiego Instytutu Archeologii i Etnologii PAN potwierdzili, że jest to część łuku. Datowania artefaktu izotopem węgla ¹⁴C określiły wiek tego narzędzia na około 5700 lat, co stanowi dowód obecności człowieka już wówczas w górzy-stym terenie Beskidów.

Początek trzeciego tysiąclecia przyniósł zasadniczą zmianę formy wydawnictw naukowych. Powszechna dostępność Internetu, łącząca się z szerokim dostępem odbiorców, przy jednoczesnym rosnącym koszcie druku tradycyjnego i konieczności oszczędności papieru, sprawia, że z roku na rok rośnie liczba czasopism naukowych publikowanych wyłącznie w formie elektronicznej. W istotny sposób zredukowany został tradycyjny rynek wydawniczy, zwłaszcza książek naukowych. Zrezygnowano z drukowanych form publikowania informacji na rzecz udostępnianych w Internecie **baz danych**. Poprzez swoją internetową stronę Instytut Ochrony Przyrody PAN udostępnia bazę danych „**Gatunki obce w Polsce**” informującą o problemie inwazji biologicznych w naszym kraju, fitosocjologiczną bazę danych „**Łąki w Karpatach polskich**”, bazę **GEOCONSERVATION – obiekty i obszary przyrody nieożywionej w Polsce** oraz anglojęzyczną bazę **Global GEOSITES Project**, a także internetową i interaktywną wersję ostatniego (drugiego) wydania **Atlasu płazów i gadów Polski**. Od 2010 roku Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie prowadzi i koordynuje prace nad **interaktywnym atlasem rozmieszczenia ssaków Polski**, które realizowane są przy współpracy z Instytutem Biologii Ssaków PAN w Białowieży, Muzeum i Instytutem Zoologii PAN w Warszawie oraz Zakładem Zoologii Systematycznej UAM w Poznaniu. Atlas zawiera dane o wszystkich ssakach występujących na terenie Polski począwszy od 1980 roku.

Andrzej Kalemba

kalemba@iop.krakow.pl

Instytut Ochrony Przyrody PAN

al. Adama Mickiewicza 33, 31-120 Kraków

5-7 | 5 – Dr hab. Grażyna Mazurkiewicz-Boroń i śp. prof. Jadwiga Siemińska (na zdjęciu po prawej), fot. archiwum ZBW; 6 – dr hab. G. Mazurkiewicz-Boroń, śp. prof. Janusz Starmach (w środku) i dr Andrzej Kownacki, 2009, fot. fot. Joanna Galas; 7 – spotkanie zespołu pracowników Zakładu Biologii Wód (2017 r.) w instytutowym pokoju: w kolejności od lewej w ostatnim rzędzie: dr inż. Adam Flis, dr Andrzej Kownacki, dr hab. Antoni Amirowicz; dr hab. Robert Gwiazda, prof. IOP PAN; mgr inż. Anna Kula; dr hab. Ewa Szarek-Gwiazda, prof. IOP PAN; w drugim rzędzie stoją po lewej: mgr Hanna Kuciel; prof. dr hab. Elżbieta Dumnicka; siedzą od lewej: dr inż. Joanna Kosiba; dr hab. Tadeusz Fleituch, prof. IOP PAN; dr hab. Janina Lee (Kwandrans); dr Wojciech Krztoń (z przodu); dr hab. Elżbieta Wilk-Woźniak, prof. IOP PAN; mgr Maria Profus; dr hab. Agata Wojtal, prof. IOP PAN; dr hab. Agnieszka Pocięcha, prof. IOP PAN, fot. Joanna Galas

5 6

7

8-11 | 8 – Dr hab. inż. Jan Urban; 9 – Prof. dr hab. Zofia Alexandrowicz (w środku) oraz dr hab. inż. J. Urban i dr hab. inż. Włodzimierz Margielewski, prof. IOP PAN; 10 – dr Andrzej Kosior; 11 – doc. dr hab. Róża Kaźmierczakowa fot. Andrzej Kalemba

8 9

10 11

12-14 | 12 – Grupa Badań Fluwialnych (Zakład Geochrony) nad Czarnym Dunajcem: od lewej (gościnnie) Anna Kidova ze Słowackiej Akademii Nauk, śp. prof. Bartłomiej Wyżga, dr Hanna Hajdukiewicz, dr Paweł Mikuś, dr Maciej Liro, 2017; 13 – dr Maciej Liro w trakcie badań Raby, fot. Bartłomiej Wyżga; 14 – dr P. Mikuś i dr M. Liro – badania starorzecza nad Rabą, fot. Bartłomiej Wyżga

12

13 14

15-17 | 15-17 Pracownicy Zakładu Geochrony, 15 – Dr hab. inż. Włodzimierz Margielewski, prof. IOP PAN podczas wiercenia osadów torfowiska osuwiskowego na Lubogoszczu (Beskid Wyspowy); 16 – mgr Krzysztof Buczek, 17 – mgr Krzysztof Buczek i mgr inż. Jolanta Pilch podczas pobierania rdzenia osadów próbnikiem instorf: torfowisko na Kotoniu (Beskid Makowski) fot. Andrzej Kalemba

15

16

17

18–20 | 18 – mgr inż. Grażyna Połczyńska-Konior (Zakład Ochrony Fauny) podczas inwentaryzacji płazów w dolinie Jasiołki (2012 r.), fot. Joanna Perzanowska; 19 – mgr Grzegorz Cierlik (kierownik zespołu badawczego Centrum Natura 2000) oraz dr Małgorzata Makomaska-Juchiewicz z dr hab. A. Amiowiczem (20) na warsztatach monitoringowych w Koniówce na Podhalu w 2011 r., fot. Joanna Perzanowska

18 19

20

21–23 | 21 – mgr Joanna Perzanowska w Pieninach (2016 r.), fot. Joanna Korzeniak; 22 – dr Joanna Korzeniak pod Okrąglicą w Pieninach w trakcie monitoringu muraw (2016 r.), fot. Joanna Perzanowska; 23 – dr Edward Walusiak, mgr Hanna Kuciel i dr Joanna Korzeniak wykonują zdjęcie fitosocjologiczne w Dolinie Chochołowskiej (2017 r.), fot. Joanna Perzanowska

21 22

23

